

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha, 18. listopadu 2020

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

EVROPSKÉ VÝZKUMNÉ KONSORCIUM LIPIDI DIET PROKÁZALO PROSPĚŠNÉ ÚČINKY PODÁVÁNÍ MULTINUTRIČNÍHO NÁPOJE U PACIENTŮ S POČÍNÁJÍCÍ ALZHEIMEROVOU NEMOCÍ

Mezinárodní výzkumný tým LipiDiDiet, jehož součástí jsou i vědci z oddělení Neurochemie Fyziologického ústavu AV ČR, prokázal v klinické studii, že dlouhodobé podávání multinutričního nápoje Fortasyn Connect významně zlepšuje poznávání, paměť, atrofii mozku a další projevy související s počínajícími stadii Alzheimerovy choroby (AD).

Výzkumný tým LipiDiDiet již dříve oznámil, že léčení spočívající v každodenním užívání multinutričního nápoje obsahující speciální kombinaci látek s vědeckým názvem Fortasyn Connect, která pomáhá stabilizovat každodenní činnosti a zpomalovat zmenšování hipokampu, části mozku důležitou pro paměť. Zůstávalo však neprůkazné, jaký účinek na paměť a další poznávací oblasti má a zda tato léčba může zpomalit pokles funkcí mozku jako celku, nebo pouze jeho některých částí.

V novém článku, publikovaném 5. listopadu 2020 v časopise „Alzheimer’s & Dementia“, výzkumný tým sledoval účastníky klinického pokusu, kterým byl podáván multinutriční nápoj po delší, až tři roky dlouhé období, a studoval, zda se delší doba zřetelněji projeví při rozvoji AD. „*Provedli jsme tak doposud nejdelší klinický pokus s pozitivními výsledky s pacienty v prodromálním stadiu Alzheimerovy nemoci,*“ říká koordinátor konsorcia LipiDiDiet prof. Tobias Hartmann. Nové výsledky ukazují, že dlouhodobější podávání nápoje mělo významné pozitivní účinky na paměť a další poznávací oblasti. Vykazovalo také jasné známky zpomalení atrofie celého mozku. Nečekaně se také prokázalo, že se prospěšné účinky zvyšovaly a rozšiřovaly s prodlužujícím se časem podávání.

Pacienti v tzv. prodromálním stadiu AD, tj. v době, kdy se u pacienta ještě neprojevují příznaky typické pro AD, se nacházejí v poslední fázi před počátkem stupňující se demence. Přes intenzivní výzkum však

stále ještě neexistuje účinný lék nebo léčebný postup, který by AD v prodromálním stadiu zpomalil. Toto časné období rozvoje nemoci se přitom považuje pro léčbu za nevhodnější. Mezinárodní studie LipiDiDiet obsáhla randomizovaný, dvojité slepý kontrolovaný klinický pokus (randomizace je způsob náhodného rozdělení pacientů do jednotlivých skupin klinické studie). Sledovaly se při něm účinky komerčně dostupné léčebné stravy Fortasyn Connect na projevy související s AD po dobu až 72 měsíců. Nikdo z účastníků studie neměl demenci, ale všichni vykazovali první známky poruchy paměti a měli biomarkery příznačné pro patologii AD (například změny anatomie nebo hladiny amyloidu). Celkem 311 účastníků bylo náhodně přiřazeno do skupiny užívající buď aktivní, nebo placebo nápoj se stejnou chutí, konzistencí, vzhledem a objemem. Pacienti, lékaři ani vědci nevěděli, kdo dostává placebo a kdo multinutriční nápoj. Rozsáhlá studie přináší doposud nejlepší výsledky týkající se léčení pacientů s prodromální AD. Obzvláště pozoruhodné je, že léčení je zcela založené na specifickém složení nutričních součástí.

Podávání multinutričního nápoje účastníci studie dobře snášeli. Specifické složení nutričního nápoje Fortasyn Connect zahrnuje dokosaheptaenovou a eikosaheptaenovou kyselinu, uridine monofosfát, cholin, vitaminy B12, B6, C, E a kyselinu listovou, fosfolipidy a selen.

LipiDiDiet je velké evropské výzkumné konsorcium založené v r. 1999 původně pod jménem LipiDiet, které se zabývá základním, epidemiologickým a klinickým výzkumem léčebného a preventivního dopadu nutričních lipidů na nervovou a kognitivní výkonnost při stárnutí, AD a vaskulární demenci. Fyziologický ústav AV ČR, zastoupený oddělením neurochemie vedeným Janem Jakubíkem, se do výzkumu zapojil zejména v rámci preklinického základního výzkumu účinků zkoumaných složek potravy na fungování synapsí, vzájemné spojení neuronů, a na přenos nervového signálu v buněčných kulturách a u myšího modelu Alzheimerovy nemoci.

Více informací:

Mgr. Jan Jakubík, Ph.D.

Fyziologický ústav AV ČR

jan.jakubik@fgu.cas.cz

+420 241 062 620

Prof. Dr. Tobias Hartmann

Deutsches Institut für Demenzprävention, Universität des Saarlandes

tobias.hartmann@mx.uni-saarland.de

+49 (0)681 16-47918

O LipiDiDiet:

Koordinátor konsorcia: prof. Tobias Hartmann, Saarland University, Německo

Vedoucí klinických pokusů: prof. Hilikka Soininen, University of Eastern Finland, Kuopio, Finsko

Vedoucí preklinického základního výzkumu účinků zkoumaných složek potravy na fungování synapsí a přenos signálu na buněčných kulturách a u myšího modelu Alzheimerovy nemoci: MUDr. Vladimír Doležal, DrSc., Fyziologický ústav AV ČR, Praha, ČR

LipiDiDiet financují rámcové programy Evropské unie a společný program Neurodegenerativní onemocnění prostřednictvím grantů FP7-211696, MIND-AD, EU-FINGERS, QLRT-2002-172. Rozšíření je navíc subvencováno dalšími národními podporami a Nutricia Research.

Kontakt pro média:

Markéta Růžičková

Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR

press@avcr.cz

+420 777 97 0812

Diana Moosová

Fyziologický ústav AV ČR

diana.moosova@fgu.cas.cz

+420 778 484 825

Vedoucí výzkumní pracovníci konsorcia LipiDiDiet (bez titulů): Tobias Hartmann, Klaus Fassbender a Matthias Riemenschneider (Universität des Saarlandes, Německo), Johannes Schröder (Universität Heidelberg, Německo), Dieter Lütjohann (Universität Bonn, Německo), Christoph Laske (Universität Tübingen, Německo), Lutz Frölich (Zentralinstitut für seelische Gesundheit, Mannheim, Německo), Stephan Schiekofer (Universitätsklinikum Regensburg, Německo), Heikki Tanila and Hilikka Soininen (University of Eastern Finland, Finsko), Miia Kivipelto (Karolinska Institutet, Švédsko), Kaj Blennow (University of Gothenburg, Švédsko), Philip Scheltens a Pieter Jelle Visser (Amsterdam University Medical Centers, Holandsko), Amanda Kiliaan (Medical Center Radboud University, Holandsko), Ladislaus Maria Broersen (Danone Nutricia Research, Utrecht, Holandsko), Botond Penke (University of Szeged, Maďarsko), Daniel M. Michaelson (Tel Aviv University, Izrael), Vladimír Doležal (Akademie věd ČR, Česká republika) a Deborah Gustafson (Suny Downstate Health Sciences University, USA).

Původní publikace: 36-month LipiDiDiet multinutrient clinical trial in prodromal Alzheimer's disease, <https://alz-journals.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/alz.12172>

Více: <http://www.lipididiet.eu/>

Kontakt pro média:

Markéta Růžičková

Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR
press@avcr.cz
+420 777 97 0812

Diana Moosová

Fyziologický ústav AV ČR
diana.moosova@fgu.cas.cz
+420 778 484 825